

Име на защитената зона: Батова

Код по Натура: BG0002082

Описание на района на проучване

ОВМ Батова се намира северно от гр. Варна и обхваща поречието на р. Батова и по-голямата част от Франгенското плато, включително бреговата ивица от Албена до Златни пясъци и прилежащата и плитката морска акватория. На север граничи със селата Соколник, Одърци, Храброво, Ляхово и Оброчище, на изток с Черноморското крайбрежие южно от курорт Албена до Златни пясъци. От Златни пясъци на югозапад границата преминава по ръба на платото северно от с. Каменар, и кварталите на гр. Варна – Винаца, Владиславово и Аксаково. При с. Изворско върви на север през Новаково и Дебрене до Соколник. В границите на мястото се срещат няколко типа местообитания, от които с най-голяма площ са горските – широколистни гори от цер */Quercus cerris/*, благун */Q. frainetto/* и обикновен габър */Carpinus betulus/* и обработваемите площи. Останалата част от територията е заета от открити тревни пространства, обрасли на някои места с храстова растителност, пасища, ливади, овощни градини и лозя. Последните са разположени около селищата. В района на устието на р. Батова е разположен резерват Балтата, съхраняващ естествена лонгозна гора и блатни и мочурни хигрофитни формации. Лонгозната гора е основно от полски ясен */Fraxinus oxycarpa/*, полски бряст */Ulmus minor/*, дръжкоцветен дъб */Quercus pedunculiflora/*, полски клен */Acer campestre/* и черна елша */Alnus glutinosa/* с подлес от глог */Crataegus monogyna/*, обикновен дрян */Cornus mas/* и кучешки дрян */Cornus sanguinea/*, в комбинация с мезофилна и хигрофитна тревна растителност (Бондев, 1991). Типични за гората са лианите и увивните растения като повет */Clematis vitalba/*, скрипка */Smilax exelsa/*, гърбач */Periploca graeca/* и др.

Районът на проучване обхваща поречието на р. Батова и прилежащите склонове и открити тревни пространства, обрасли на някои места с храстова растителност, пасища, ливади. Наличие на широколистни и лонгозни гори. Посетени са 59 квадрата 1x1 км. през месеците май, юни и юли за 12 дена. Направени са 2889 наблюдения. Видовете са отчитани от 05:00 до 18:30 ч.

Резултати от проучването на орнитофауната

Общият брой на установените видове е 78. От тях 13 вида са обект на опазване в защитената зона.

От установените между 30 и 70 дв. (2007 г) черночели сврачки *Lanius minor*, сега са установени 2, но най-вероятната причина за това е ограниченият брой квадрати, картирани при настоящото проучване. Възможно е да има намаляване на броя двойки, които се срещат в защитената зона, но това може да бъде изяснено със специално и цялостно проучване, каквото не е било предмет на настоящата разработка. Подобно е и положението и с червеногърбата сврачка *Lanius collurio*, при която при минимум 650 дв. през 2007 г. сега са отчетени 66 предимно мъжки птици.

Поради обстоятелството че горските местообитания не са били предмет на проучване при настоящото изследване, не са установени 23 гнездящи вида от посочените през 2007г - полубеловрата мухоловка, голям маслинов присмехулник, белогръб кълвач, среден пъстър кълвач, черен кълвач, сив кълвач, козодой, орко, късопръст ястреб, малък ястреб, черна каня, черен щъркел. Едно от гнездата на последния не беше заето през 2011 и 2012 г., но беше потвърдено

присъствието през гнездовия период на орела змияр, черношипа ветрушка, бухала, турилика, ястребогушото коприварче, късопръста чучулига. При проучванията в защитената зона не бяха установени черногърбото каменарче, земеродното рибарче, ливадния дърдавец, тръстиковия блатар. С почти пълна категоричност може да се твърди, че вечерната ветрушка е изчезнала като гнездящ вид от защитената зона. Установен е пчелояда *Merops apiaster* с 137 индивида и гнездова колония.

Таблица 35. Установени видове обект на опазване в защитената зона през 2012 г. и данни за видовете предмет на опазване към 2007 г.

Вид	Численост на гнездовата популация (дв.) Оценка 2007	Данни от пробни площадки – проучване 2012 (дв)	Бележки
Черен щъркел <i>Ciconia nigra</i>	1	-	
Бял щъркел <i>Ciconia ciconia</i>	7	1	
Осояд <i>Pernis apivorus</i>	2-3	3	
Черна каня <i>Milvus migrans</i>	1	-	
Орел змияр <i>Circaetus gallicus</i>	2	-	
Тръстиков блатар <i>Circus aeruginosus</i>	1	-	
Голям ястреб <i>Accipiter gentilis</i>	3	4	
Малък ястреб <i>Accipiter nisus</i>	5	-	
Късопръст ястреб <i>Accipiter brevipes</i>	1	-	
Обикновен мишелов <i>Buteo buteo</i>	6	5-6	
Белоопашат мишелов <i>Buteo rufinus</i>	1	-	
Малък креслив орел <i>Aquila pomarina</i>	2-6	3	
Малък орел <i>Aquila pennata</i>	1-3	1	
Черношипа ветрушка <i>Falco tinnunculus</i>	12	3	
Вечерна ветрушка <i>Falco vespertinus</i>	3	-	
Орко <i>Falco subbuteo</i>	5	-	
Ливаден дърдавец <i>Crex crex</i>	3-5	-	
Турилик <i>Burhinus oedicephalus</i>	1-5	-	
Бухал <i>Bubo bubo</i>	3	-	
Козодой <i>Caprimulgus europaeus</i>	18-107	-	
Земеродно рибарче <i>Alcedo atthis</i>	3-15	-	
Синявица <i>Coracias garrulus</i>	2-18	1	

Вид	Численост на гнездовата популация (дв.) Оценка 2007	Данни от пробни площадки – проучване 2012 (дв)	Бележки
Сив кълвач <i>Picus canus</i>	15-23	-	Местообитанията на вида не са специално проучвани
Черен кълвач <i>Dryocopus martius</i>	5-9		Местообитанията на вида не са специално проучвани
Сирийски пъстър кълвач <i>Dendrocopos syriacus</i>	85-130	2	
Среден пъстър кълвач <i>Dendrocopos medius</i>	200-400		Местообитанията на вида не са специално проучвани
Белогърб кълвач <i>Dendrocopos leucotos</i>	1-5		Местообитанията на вида не са специално проучвани
Дебелоклюна чучулига <i>Melanocorypha calandra</i>	5	5	
Късопръста чучулига <i>Calandrella brachydactyla</i>	5-50	-	
Горска чучулига <i>Lullula arborea</i>	150-300	20	
Полска бърбрия <i>Anthus campestris</i>	3-25	12	
Черногърбо каменарче <i>Oenanthe pleschanka</i>	11	-	
Голям маслинов присмехулник <i>Hippolais olivetorum</i>	8	-	
Ястребогушо коприварче <i>Sylvia nisoria</i>	10-26	-	
Полубеловрата мухоловка <i>Ficedula semitorquata</i>	60-150	-	Местообитанията на вида не са специално проучвани
Червеногърба сврачка <i>Lanius collurio</i>	650-1720	66	
Черночела сврачка <i>Lanius minor</i>	30-70	2	
Градинска овесарка <i>Emberiza hortulana</i>	50-320	36	

Бележки върху състоянието на местообитанията

Общото състояние на местообитанията на видовете, предмет на опазване в защитената зона е добро. В нея са оцелели едни от последните сравнително запазени степни участъци, които в известно отношение са в по-добро състояние от тези в района на защитена зона „Калиакра“. Местообитанията в самата долина са в приблизително същото състояние, както през 2007 г. Сравнително малка част от защитената зона е засегната от ново застрояване или трансформиране. Установени бяха случаи на разораване на близки до степни участъци и превръщането им в ниви. В непосредствена близост до защитената зона са изградени вятърни генератори.

Установени заплахи

Функциониращи вятърни генератори до границата на защитената зона
Разораване на участъци с естествена растителност
Много слабо изпасване на степните съобщества, водещо до обрастването им
Застрояване, разширяване на депото за отпадъци.

Снимков материал

Снимка 35. Местообитания, обект на проучване, в 33 Батова